

DOI: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2023-9-15>

УДК 378:159.9-051]:005.336.2

Ірина Вадимівна Міхалець
ORCID iD <https://orcid.org/0009-0004-7039-6407>
викладачка кафедри педагогіки, психології,
початкової освіти та освітнього менеджменту,
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія» Харківської обласної ради,
м. Харків, Україна
prokopenko.hgra@gmail.com

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У оглядовій статті порушено проблему розвитку професійної компетентності майбутніх психологів. Здійснено аналіз науково-методичної та нормативної літератури. Уточнено поняття «професійна компетентність». Висвітлено комплекс професійних компетентностей, якими мають оволодіти майбутні психологи під час навчання в закладі вищої освіти. Визначено складники професійної компетентності майбутніх психологів. Запропоновано шляхи розвитку професійної компетентності майбутніх психологів у сучасних умовах. Запропоновано методи підвищення ефективності розвитку професійної компетентності майбутніх психологів: традиційні, інтерактивні, інноваційні.

Ключові слова: професійна компетентність, майбутній психолог, професійна підготовка, теоретичні знання, вміння, навички, особистісні та професійно важливі якості, сучасні умови.

Вступ. Упровадження в освітній процес сучасного закладу вищої освіти компетентнісного підходу передбачає формування у здобувачів комплексу знань, умінь та навичок, особистісних і професійних якостей, необхідних для успішної професійної діяльності. А. Харківська (2017) наголошує, що «стратегія розвитку вищої освіти в Україні повинна вбирати в себе загальноосвітні тенденції трансформації суті і методів управління освітою, що в багатьох розвинених країнах стали прискорювачем економічного зростання, сприяли задоволенню потреб, що зростали, розкриттю творчого потенціалу особистості, забезпечили впровадження нових інформаційних технологій» (с. 48).

Зосередження наукової уваги на процесі розвитку професійної компетентності саме майбутніх психологів сьогодні викликане кількома чинниками, а саме: швидкими змінами в соціальній та економічній сфері суспільства (вимагають від психологів гнучкості й адаптивності, здатності швидко навчатися, застосовувати нові знання та навички у своїй професійній діяльності), зростанням вимог до якості надання психологічних

послуг (сучасні клієнти очікують від психологів високої кваліфікації, професійної компетентності й емпатії), появою нових психологічних напрямків і технологій (майбутні фахівці повинні бути готовими до використання нових методів та підходів у своїй роботі) тощо.

Теоретико-методологічні основи фахової підготовки майбутніх психологів стали предметом багатьох досліджень вітчизняних вчених. І. Левинська (2016) вивчила зарубіжний досвід розвитку професійної компетентності майбутнього психолога та дійшла висновків про те, що, на думку більшості зарубіжних науковців, характерними ознаками професійної компетентності є прагнення до постійних змін, орієнтація на майбутнє, вияв лідерських якостей, вміння здійснювати вибір у конкретній ситуації, мотивація до неперервної самоосвітньої діяльності. Натомість в Україні, на думку цієї дослідниці, формування професійної компетентності повинно здійснюватися з урахуванням впливу на рівень професійної підготовки спеціалістів економіки кризового періоду (с. 31).

Дослідження психолого-педагогічних умов особистісного та професійного самовдосконалення майбутніх психологів, здійснене Т. Кетлер-Митницькою (2020), дозволило вченій виділити вагомі технології самоосвіти та самовиховання, спеціально розроблені форми, методи та методики інтерактивної роботи, орієнтовані на стимулювання мотивації та збагачення ресурсів саморозвитку (с. 88). У своїй роботі дослідниця наголошує, що професійна підготовка реалізується за допомогою активізації внутрішніх чинників процесу самовдосконалення, одним з яких є інтернальність – особистісна властивість, що набуває особливої значущості у контексті специфіки професійної діяльності психолога (с. 88). Окремі методи, оволодіння якими складає компетентність майбутніх психологів, вивчали В. Кротенко та Г. Найдьонова (2020). Здійснення Д. Супрун (2019) системних досліджень з пошуку педагогічних умов організації системи професійної підготовки психологів дозволило їй стверджувати, що сьогодні нагальною є поетапна розбудова професійної підготовки психологів саме у галузі спеціальної освіти, що ґрунтуватиметься на компетентісно-орієнтованій основі.

Багатоаспектність діяльності психолога системи освіти, на думку О. Низовець (2007), висуває особливі вимоги до індивідуально-психологічних особливостей та професійних якостей практичного психолога, зокрема до рівня його комунікативної компетентності. Разом з тим дослідниця відмічає, що сьогодні не об'єктивовані вимоги до особистості та професійної діяльності шкільного психолога і це суттєво ускладнює роботу закладів вищої освіти з підготовки практикоорієнтованих фахівців психології.

Ці та інші наукові роботи системно презентують особливості розвитку професійної компетентності майбутніх психологів, проте умови сьогодення: дистанційне та змішане навчання, воєнний стан в Україні, окупація населених пунктів, емоційно-психологічний тиск, вимушена евакуація, еміграція тощо – зумовлюють потребу у продовженні пошуків та уточненні теоретико-практичних напрацювань саме з позиції сучасних соціальних умов, у яких знаходяться заклади вищої освіти України.

Мета дослідження: на основі аналізу науково-методичної та нормативної літератури проаналізувати напрями розвитку професійної компетентності майбутніх психологів у сучасних соціальних умовах в Україні.

Для реалізації цілей розвідки нами використано такі наукові **методи:** аналіз науково-теоретичних розробок науковців та нормативних актів, виділення та систематизація особливостей розвитку професійної компетентності майбутніх психологів, узагальнення власного педагогічного досвіду щодо шляхів розвитку професійної компетентності психологів під час їхнього навчання у закладі вищої освіти.

Тезаурис дослідження. Усебічний розвиток особистості здобувача вищої освіти, готовність до майбутньої фахової діяльності, сформований та розвинутий комплекс загальних та професійних компетентностей є ключовими цілями діяльності закладу вищої освіти з підготовки майбутнього психолога, готового до виконання широкого спектру професійних завдань. Нам імponує думка О. Низовець (2007), яка наголошує, що «саме під час навчання у закладі освіти відбувається первинне «освоєння» професії, визначаються життєва та світоглядна позиції молоді людини, вивчаються способи взаємодії, форми поведінки і спілкування». У ЗВО майбутній фахівець набуває високий рівень професійної компетентності, що передбачає теоретичні знання, практичні вміння та навички, а також особистісні й професійно важливі якості. У Законі України «Про освіту» *компетентність* трактується як «динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» (*Про освіту*, 2017).

Для з'ясування сутності поняття «професійна компетентність майбутнього фахівця» вважаємо за потрібне проаналізувати декілька понять, які відповідають специфіці нашого дослідження.

Л. Дибкова (2006) під професійною компетентністю розуміє «певну систему, що інтегрує знання, уміння, навички, професійно значущі якості особистості, які забезпечують

виконання особистих професійних зобов'язань» (с. 45). Зі свого боку О. Шупінська (1998) наголошує, що професійна компетентність – це «складний комплекс, який включає професійні знання, вміння, навички, готовність до діяльності, а також цілий ряд професійно важливих особистісних якостей» (с. 692). І. Левинська (2016) визначає професійну компетентність як «готовність і здатність цілеспрямовано діяти відповідно до вимог, методично організовано і самостійно вирішувати завдання і проблеми, а також оцінювати результати власної діяльності; встановлений формальними кваліфікаційними вимогами, сформований суспільною практикою обсяг знань і вмінь, потрібний для успішного виконання суб'єктом суспільно значущих завдань» (с. 31). За основу у нашому дослідженні візьмемо твердження А. Прокопенко (2023), яка переконана, що «професійна компетентність – це інтегрована якість особистості, що демонструє рівень оволодіння відповідними компетенціями, які характеризують його здатність результативно виконувати професійну діяльність через прояв професіоналізму та педагогічної майстерності й уміння проводити рефлексію, зумовлену власним досвідом роботи» (с. 228–229).

Складові професійної компетентності (репрезентація на прикладі Освітньо-професійної програми «Психологія» Харківської гуманітарно-педагогічної академії). Уважаємо, що розвиток професійної компетентності майбутніх психологів має здійснюватися з метою поглиблення знання в галузі психології для виконання професійних обов'язків на високому рівні, розв'язання типових і неординарних проблем у сфері надання психологічних послуг. Відповідно до Освітньо-професійної програми підготовки фахівця першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 Психологія зміст підготовки має спрямовуватися на «вивчення психологічних дисциплін, які забезпечують професійну готовність до діяльності практичного психолога та організатора з персоналу» (Освітньо-професійна програма, 2023, с. 8). Професійні компетентності, формування яких передбачено цим документом, є такі: «оперувати категоріально-понятійним апаратом психології», «до ретроспективного

аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ», «до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків», «самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел», «використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій», «самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження», «аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації», «організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)», «здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту роботу», «дотримуватися норм професійної етики», «до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку», «до консультативної роботи з поширеними проблемами психічного здоров'я та психосоціального благополуччя, створення сприятливого психологічного середовища», «до володіння навичками проведення психореабілітаційних та соціально-адаптаційних заходів, запобігання емоційному та професійному вигоранню», до «розуміння суспільно-політичних процесів на державному та світовому рівні в історичному контексті та їх актуальному стані», «до розуміння основ анатомії, еволюції нервової системи людини та основ психофізіології», «до проведення роботи з кадровим складом різного типу організацій з метою відбору кадрів, управління їх мотивацією та створення соціально-психологічного клімату, що сприяє оптимізації процесу досягнення цілей організації», «до володіння особливостями впливу психологічних чинників на стан здоров'я, перебіг захворювання та уміння виявляти зміни психічної діяльності при патологічних станах, які пов'язані із психічними або соматичними захворюваннями» (Освітньо-професійна програма, 2023, с. 10-11).

Зважаючи на презентований вище перелік та власний професійний досвід, доходимо висновків про складові професійної компетентності майбутніх психологів такі:

– теоретичні знання з психології (загальної, вікової, педагогічної, соціальної, нейропсихології тощо), основ психотерапії, психологічного консультування та інших галузей психології;

– практичні вміння та навички, необхідні для проведення консультування, психотерапії, діагностики й інших видів психологічної роботи;

– особистісні та професійно важливі якості (зосередженість, уважність, емпатія, комунікативність, стресостійкість, відповідальність, самоорганізованість тощо).

З огляду на це, розвиток професійної компетентності майбутніх психологів здійснюється і в процесі навчання, і в процесі проходження практики, а також самостійної професійної діяльності або стажування.

Напрями діяльності ЗВО з розвитку професійної компетентності майбутніх психологів

Для розвитку професійної компетентності майбутніх психологів необхідно використовувати комплексний підхід, що буде враховувати такі *напрями діяльності ЗВО*:

– удосконалення змісту професійної підготовки майбутніх психологів за допомогою розширення та оновлення тем, навчальних компонентів, залучення стейкхолдерів до розробки освітньо-професійних програм, необхідних для успішної професійної діяльності;

– упровадження інноваційних технологій навчання, використання інтерактивних методів та прийомів викладання, єдність формальної, інформальної та неформальної форм здобуття освіти, що дозволить підвищити ефективність розвитку професійної компетентності майбутніх психологів;

– організація практичної підготовки майбутніх психологів, що є одним із найважливіших етапів у формуванні професійної компетентності, адже передбачає застосування набутих знань та вмінь, формування першого професійного досвіду;

– створення системи психологічної підтримки професійного становлення майбутніх психологів, що пов'язано із забезпеченням необхідних умови для підвищення мотивації,

особистісної зацікавленості у розвитку компетентностей, формування ціннісної орієнтації в роботі психолога, розвитку емпатійного чуття, самопізнання, самокритики;

– розвиток особистісних та професійно важливих якостей майбутніх психологів, серед яких можемо назвати такі, як: емпатійність (розуміння почуттів, емоції та стану співрозмовника, уміння співпереживати, співчувати та підтримувати інших), комунікативність (професійне мовлення, культура спілкування, уміння проводити продуктивні бесіди), стресостійкість (самопізнання, самоконтроль), рефлексійність (здатність визнавати свої помилки й здобутки, слабкі й сильні сторони як професіонала, відповідальність за результативність професійної діяльності), зацікавленість (інтерес до вирішення проблем інших людей, повага, щирість, доброзичливе ставлення до співрозмовника/клієнта) тощо. Розвиток цих якостей у здобувачів освіти дозволить їм у майбутньому надавати якісні послуги клієнтам, усвідомлено та відповідально ставитися до професії, розуміти власну роль як практичного психолога.

Ефективність розвитку професійної компетентності майбутніх психологів залежить від використання різноманітних форм та методів викладання: традиційних (лекції, семінарські заняття, практичні заняття, науково-практична діяльність, практика тощо), інтерактивних (мозковий штурм, дискусії, дебати, аналіз професійних (проблемних) ситуацій, проектна діяльність, моделювання, навчання інших тощо), практичних (психологічна практика, стажування, ініційована волонтерська активність).

Висновки. Ефективність розвитку професійної компетентності майбутніх психологів пов'язана, по-перше, із опануванням на високому рівні теоретичними знаннями з психології, вміннями та навичками забезпечувати консультування, психотерапію, діагностику, надавати пораду та підтримку своїм клієнтам чи співрозмовникам, по-друге, із розвитком особистісних та професійно важливих якостей. Складні соціальні умови, у яких знаходиться сьогодні система вищої освіти України (воєнний стан в країні, вимушене переміщення суб'єктів

освітнього процесу, переважання дистанційних форм навчання) зумовлюють переосмислення напрямів діяльності ЗВО з розвитку професійної компетентності майбутніх психологів. На перший план виходить удосконалення змісту професійної підготовки майбутніх психологів, упровадження інноваційних технологій навчання, розширення можливостей для практичної підготовки майбутніх психологів, перегляд системи психологічної

підтримки здобувачів освіти, розвиток таких особистісних та професійно важливих якостей, як емпатійність, комунікативність, стресостійкість, зацікавленість тощо.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у поглибленому вивченні способів розвитку професійної компетентності майбутніх психологів під час проходження різних видів практики.

Література

- Дибкова Л. М. Індивідуальний підхід у формуванні професійної компетентності майбутніх економістів: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / АПН України ; Інститут вищої освіти. Київ, 2006. 227 с.
- Кетлер-Митницька Т. С. Психолого-педагогічні умови формування інтернальності як чинника готовності до особистісно-професійного саморозвитку майбутніх психологів. *Науковий журнал Хортицької національної академії*. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота) : наук. журн. / [редкол. : В. В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2020. Вип. 2(3). С. 88–98. DOI : <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2020-3-9>
- Кротенко В. І., Найдьонова Г. О. Метафора як метод консультативної роботи психологів та соціальних педагогів з батьками. *Науковий журнал Хортицької національної академії. Scientific Journal of Khortytsia National Academy*. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота) : наук. журн. / [редкол. : В. В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2020. Вип. 1(2). С. 172–180. DOI : <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2020-2-18>
- Левинська І. Б. Структура професійної компетентності майбутнього психолога: теоретичний зарубіжний досвід. *Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. 2016. Т. 188. С. 27–32.
- Низовець О. А. Розвиток комунікативної компетентності у процесі професійної підготовки майбутніх психологів. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами : збірник наукових праць*. 2007. № 3 (5). URL : <https://ap.uu.edu.ua/article/252> (Дата звернення: 01.11.2023).
- Освітньо-професійна програма «Психологія» перший (бакалаврський) рівень / кер. проектної групи О. С. Шукалова ; *Комун. Закл. «Харків. гуманітар.-пед. акад.» Харків. обл. ради*. Харків, 2023. 72 с. URL : <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/opp/2023/bacalavr/psychology.pdf> (Дата звернення: 01.11.2023).
- Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (Дата звернення:).
- Прокопенко А. О. Теоретико-методологічні засади педагогічної концепції едукції майбутніх учителів в умовах діджиталізації освіти : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Полтава, 2023. 703 с.
- Супрун Д. М. Педагогічні умови організації системи професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти. *Науковий журнал Хортицької національної академії*. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота) : наук. журн. / [редкол. : В. В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : Вид-во Комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2019. Вип. 1(1). С. 130–139. DOI : <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2019-1-14>
- Харківська А. А. Стратегічне управління системою науково-методичної роботи ВНЗ. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти* : зб. наук. пр. / Укр. інж.-пед. акад. Харків : Вид-во УІПА, 2017. № 54–55. С. 47–55.

Шупінська О. Загальне і особливе у співвідношенні категорій правової та юридичної культури. *Право України*. 1998. № 11. С. 131–135.

References

- Dybko, L. M. (2006) Individual approach in the formation of professional competence of future economists. thesis for the degree of the Candidate of Pedagogical Sciences : 13.00.04 / Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine ; Institute of Higher Education (ukr).
- Educational and professional program «Psychology» first (bachelor's) level (2023). <http://www.hgpa.kharkov.com/wp-content/uploads/2019/opp/2023/bacalavr/psychology.pdf> (Date of access: 01.11.2023) (ukr).
- Ketler-Mytynska, T. S. (2020). Psychological and pedagogical conditions of the internality formation as a factor of the future psychologists' personal and professional self-development *Scientific Journal of Khortytsia National Academy. (Series: Pedagogy. Social Work)* : scientific journal. Publishing house of the Municipal Institution of Higher Education Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy of Zaporizhzhia Regional Council. Iss. 2(3). 88–98 <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2020-3-9> (ukr).
- Kharkivska, A. A. (2017) Strategic management of the system of scientific and methodical work of universities. *Problems of Engineering Pedagogic Education*. 47–55. (ukr).
- Krotenko, V. I. & Naidionova, H. O. (2020). Metaphor as a method of consultative work of psychologists and social teachers with parents. *Scientific Journal of Khortytsia National Academy. (Series: Pedagogy. Social Work)*. Publishing house of the Municipal Institution of Higher Education. Khortytsia National Educational Rehabilitation Academy of Zaporizhzhia Regional Council. Iss. 1(2). 172–180 <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2020-2-18> (ukr).
- Levyńska, I. B. (2016). The structure of the professional competence of the future psychologist: theoretical foreign experience. *Scientific Notes of NaUKMA*. 188. 27–32. (ukr).
- Nyzovets, O. A. (2007). Development of communicative competence in the process of professional training of future psychologists. *Actual problems of education and upbringing of people with special needs*. <https://ap.uu.edu.ua/article/252> (Date of access: 01.11.2023). (ukr).
- On education : Law of Ukraine from 05.09.2017 № 2145-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (Date of access: 01.11.2023) (ukr).
- Prokopenko, A. O. (2023). Theoretical and methodological foundations of the pedagogical concept of education of future teachers in the conditions of digitalization of education : State Institution «Luhansk Taras Shevchenko National University» (ukr).
- Shupinska, O. (1998). General and special in relation to the categories of legal and legal culture. *Law of Ukraine*. 11. 131–135. (ukr).
- Suprun, D. M. (2019). Pedagogical conditions of the psychologists' professional training system organization in the field of special education. *Scientific Journal of Khortytsia National Academy. (Series: Pedagogy. Social Work)* : scientific journal : Publishing house of the Municipal Institution of Higher Education Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy of Zaporizhzhia Regional Council, Iss. 1(1). 130–139 <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2019-1-14> (ukr).

DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE PSYCHOLOGISTS IN MODERN CONDITIONS

Iryna Mikhalets, teacher of the Department of Pedagogy, Psychology, Primary Education and Active Management, Municipal Establishment «Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy» of Kharkiv Regional Council, Kharkiv, Ukraine, e-mail: prokopenko.hgpa@gmail.com

The article deals with the problem of developing the professional competence of future psychologists in modern conditions of social development. The analysis of scientific-methodological and legislation aspects of the development of professional competence of future psychologists in modern conditions was carried out. The concept of "professional competence" in the scientific circulation of some domestic scientists has been clarified.

On the basis of the Educational and Professional Program of the first (bachelor) level of the specialty 053 Psychology, a set of professional competencies that future psychologists should master during their studies at a higher education institution has been covered. The components of the professional competence of future psychologists are determined: theoretical knowledge; practical skills and abilities; personal and professionally important qualities. Ways of developing the professional competence of future psychologists in modern conditions are proposed: improvement of the content of future psychologists' professional training; introduction of innovative learning technologies, use of interactive teaching methods and techniques, unity of formal and informal forms of education; organization of practical training of future psychologists; creation of a system of psychological support for the professional development of future psychologists. It was found that among the personal and professionally important qualities of future teachers there are the following: the ability to empathize; communicativeness; stress resistance; reflexivity; interest etc. Proposed methods of increasing the effectiveness of the development of professional competence of future psychologists: traditional (lectures, seminar classes, practical classes, scientific and practical activities, practice, etc.); interactive (brainstorming, discussions, debates, analysis of professional (problem) situations, modelling, teaching others, etc.); innovative (project activities, classes using ICT, group work, soft skills development, etc.). The perspective of the research is to study ways of developing the professional competence of future psychologists during various types of practice.

Key words: professional competence, future psychologists, professional training, theoretical knowledge, practical skills, personal and professionally important qualities, modern conditions.

Стаття надійшла до редакції / Received 01.09.2023

Прийнята до друку / Accepted 23.10.2023

Унікальність тексту ___ % (Unicheck ID_____)

© Ірина Вадимівна Міхалець, 2023.

DOI : <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2023-9-9>

УДК 378:614.253.4

Жанна Михайлівна Рагріна

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0002-7823-5630>

кандидатка педагогічних наук, доцентка,

декан міжнародного факультету

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

м. Запоріжжя, Україна

ragrinazhanna@gmail.com

Альона Костянтинівна Репетун

ORCID iD <https://orcid.org/0000-0001-6777-5087>

викладачка кафедри мовної підготовки,

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

м. Запоріжжя, Україна

novosolovaalona@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У науково-оглядовій статті проаналізовано основні моделі і теорії щодо дослідження поняття «професійна ідентичність» та основні фактори впливу на формування фахової ідентичності студентів під час навчання в закладах вищої освіти. Новизна роботи полягає в дослідженні вітчизняного та світового досвіду виховної роботи, що спрямовані на становлення позитивної